

debatt

Debattansvarlig: Ingvild Sæterstøl – telefon 55 21 46 08 kl. 10.00-12.00 – telefaks 55 21 37 65 – epost: debatt@bt.no
Skriv kort. Mottatte manuskripter blir ikke returnert. – Innlegg kan bli forkortet. Debattinnlegg: maks. 3000 tegn inkludert mellomrom.

BTs svartmaling

Bjørnøy får stryk av miljø-rørsla for redningsplanen for villaksen, skriver BT 16. desember. Avisen har plukket negative kommentater til villaksmeldingen hos blant andre Maren Esmark hos Verdens villmarksfond. Avisen Hordaland har oppfattet saken annerledes og omtaler villaksmeldingen som en gladmelding fordi både Vossevassdraget og Nærøyvassdraget er med blant de nye nasjonale laksevassdragene. Fiskeriforvalter Atle Kambestad hos fylkesmannen sier til Hordaland: – Det inneber at vassdraga får et spesielt vern, og eg vil gratulera Voss. Dette vil klart få stor innverknad på vossalaksen og heile vossasamfunnet. Slik kan en sak vinkles forskjellig. Det ser ut til at BT leter med lys og lykte etter folk som er negativt innstilt. Selvsagt er ikke planen fullkommen, men den er en god start på det videre arbeidet for å redde villaksen. Også eierskapsmeldingen fikk «det glatte lag» av BT sist uke. Det var ikke måte på hvordan regjeringen, ifølge BT, hadde løpt fra alle løftene sine. Men i Dag og Tid 15. desember sier Fafoforsker Bent Sofus Tranøy: – Etter fleire år med fomling kan det verke som me har fått ein næringsminister med litt handlekraft og vilje til å tenkja annleis enn det som er regelen i næringslivet. Tranøy legger til at meldingen vil styrke posisjonen til Dag Terje Andersen. Dette er to eksempler blant mange på at BT systematisk svartmaler og feilinformerer om regjeringens politikk. Eksemplene vil nok bli flere etter som kommunevalget nærmer seg. Følg med!

HONORIA BJERKNES HAMRE,
BERGEN SV

Anti-Nissen

Det ble en lang tur hjem for lille Ingrid (2) torsdag 21. desember. Trette bein måtte gå langt på sulten mage. Grunnen til dette var at noen stjal sykkelvognen hennes fra området til Haukeland sykehus denne dagen. Den ganske slitte, røde og gule sykkelvognen som har vært et trygt fremkomstmiddel til og fra barnehagen på Årstad, var plutselig borte, stjålet fra pappa sin sykkel som sto ved Gamle Lungebygg. Vognen, som sparte oss for en ekstra bil er borte. Den har ingen verdi som tyvegods og kan ikke brukes uten festet som sitter på sykkelrammen. Men den hadde stor verdi for oss. Kanskje var det Anti-Nissen som var på ferde? Hvorfor tok du denne vognen fra et barn? Var det for å frakte annet tyvegods? Var det for å gi den bort til jul? Vi som savner den synes det er utrolig slemt å stjele fra små barn.

ROALD F. HAVRE

«Klipp og lim» om fisk og forskning

DEBATT

Av Øivind Bergh,
forskningsgruppeleder
Fiskehelse og sykdom,
Havforskningsinstituttet

JAHN HELLES stadige leserbrev om fiskeoppdrett i Bergens Tidende er preget av så mange halv- og usannheter at de egentlig ikke burde være verdig oppmerksomhet. Oppdrettsnæringen representert ved Vestnorsk havbrukslag ga opp for et år siden. At BT legger listen for redelighet på debattsidene svært lavt er redaksjonens etiske problem. Ytringsfrihet er jo bra. Hva næringsaktører gjør – eller ikke gjør – i forhold til det som kommer på trykk er opp til dem, og det er ikke mitt ansvar å forsvare oppdretterne. Imidlertid har Helle også fått på trykk en del usannheter om Havforskningsinstituttet som må kommenteres:

Helle klipper og limer i hytt og vær ut fra forskningsrapporter og setter sammen mye rart. Han siterer (BT 21/12) en artikkel av en tidligere doktorgradsstudent ved Veterinærinstituttet, Renate Johansen, der det ser ut som om smitte fra oppdrettet fisk til villfisk kan være katastrofalt, siden man da ikke kan avgrense smitten. Isolert sett er Johansens påstand direkte uvitenskapelig, siden alle kjente sykdomsfremkallende organismer i norsk oppdrett finnes naturlig hos norsk villfisk – med unntak av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Nå kjenner jeg Johansen så godt at jeg er trygg på at hun vil ha seg frabedt å se sine egne arbeidere bli klippet i stykker slik Helle gjør. At Johansen (og jeg) advarer sterkt mot introduksjoner av nye parasitter er en helt annen sak. *Gyrodactylus salaris* ble introdusert til norsk natur i 1975 forbindelse med utsetting i lakseelver etter kraftregulering, så hvis noen skal «henges» for dette må det være elveeiere, sportsfiskere og lakselekkeriet på Sunndalsøra.

HELLE INSINUERER at min kollega Reidar Toresen og jeg har skrevet kronikker i BT fordi dette passet oppdretterne bra foran regjeringens melding om nasjonale laksefjorder. Til det er å si at vi er betalt av norske skattebetalere for å få frem fakta – og det gjør vi – uansett om både politikere, fiskeoppdrettere, fiskere og ekstreme miljøvernere skulle føle seg støtt. Toresens kronikk (BT 11/9) konkluderte med at fiskeriene – inklusive industrifisket – må tilpasses det som naturen tillater. Dette blir særlig viktig når mengden av raudåte som blir ført inn i Nordsjøen avtar kraftig, sannsynligvis p.g.a. klimaendringer. I motsetning til sportsfiskeren Helle har min kollega integritet nok til å regne ut at fritidsfisket utgjør en ikke ubetydelig del av overfisket. Min egen kronikk (BT

15/11) påpekte at sykdom, lidelse og død er en del av naturen, at epidemier er vanlige i havet, og at oppdrettsnæringen må tilpasse seg dette. Ingen av kronikkene har noe med nasjonale laksefjorder å gjøre.

JEG BEGRENSER MEG til noen få eksempler på Helles usannheter: «Havforskningsinstituttet mener det bør gis statsstøtte til vaksiner for selvforskyldte sykdommer». (BT 29/10) Dette er galt. Dyreeiere i Norge må selv betale for medisiner til dyr. Havforskningsinstituttet mener derimot at det bør forskes mer i Norge. Vi er ikke helt alene om å mene det. Både private og offentlige midler bør brukes til forskning – ikke minst på helse

og bedre vaksiner. Særlig for torskeoppdrett vil bedre vaksiner være helt nødvendig. Påstanden om at sykdommer er «selvforskyldte» står for Helles egen regning.

«Mattilsynet foreslår statsstøtte til eiere som ikke melder fra om sykdommer slik man plikter.» (BT 29/10). Dette er galt. Havforskningsinstituttet har påpekt at enkelte sykdommer er mer vanlige – både i naturen og i oppdrett – enn mange har trodd. Mattilsynet har aldri foreslått statsstøtte, og slett ikke til oppdrettere som har brutt rapporteringsplikten.

HELLE ANGRIPER (21/12) resultatene fra min kollega Ove Skilbreis forskning med simulert rømning av laks. Han fortier at Skilbrei har vært svært nøye med å få frem – også i BT – at selv om mye av fisken ikke går opp i elvene, utgjør selv en liten andel av den rømte laksen et så stort antall sammen-

liknet med villaksen at trusselen fra rømning er alvorlig.

I Havforskningsinstituttets høringsuttalelse om nasjonale laksefjorder skrev vi: «Havforskningsinstituttet meiner at Noreg har ein forpliktelse for å sikra villaksen. Samstundes er lakselus og rømt oppdrettsfisk reelle og betydelege problem. Havforskningsinstituttet støttar opprettinga av nasjonale laksevassdrag og – fjordar.

Det er imidlertid eit krav at det samstundes vert iverksett eit godt overvåkingsprogram for kyst og fjord som skal liggja til grunn for ei evaluering og eventuelt revidering av tiltaka.» Jeg tror BTs lesere kan se at dette er bortimot det motsatte av den mening Helle vil tillegge oss. Å tillegge noen meninger de ikke har, og å angripe integriteten til forskere som legger frem data som ikke passer ens eget politiske syn, er uhederlig.

FISKEHELSE: *Gyrodactylus salaris*, som sportsfiskere og elveeiere har introdusert i norsk natur gjennom utsetting av laks, er et problem, skriver innsenderen. På bildet er havforskere om bord på reketråleren «Metho» på jakt etter en annen parasitt, lakselus, i Hardangerfjorden i 2004. Lakselus er på linje med syk fisk og rømt fisk noe av årsaken til at det opprettes nasjonale laksefjorder.

ARKIVFOTO: JAN M. LILLBØ